

Varsinais-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite VARELY/2526/2024

**Aihe Karsittu Green Energy Oy:n Huittisten Karsitun aurinkoenergiaprojektin
ympäristövaikutusten arviointiselostus**

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa koskien Huittisten Karsitun aurinkoenergiaprojektin YVA-selostusta. Karsittu Green Energy Oy suunnittelee aurinkovoimalan rakentamista Huittisten Karsitun alueelle, noin 5 km etäisyydelle Huittisten keskustasta lounaaseen. Hankealue on talousmetsää ja se on pinta-alaltaan noin 170 hehtaaria. YVA-menettelyn yhteydessä tarkastellaan kahta toteutusvaihtoehtoa (VE1 ja VE2). Paneelialueen pinta-ala on 149 ha vaihtoehdossa 1 ja 133 ha vaihtoehdossa 2. YVA-selostuksen mukaan Vaihtoehdossa VE1 paneelikentän alta tasataan liron- ja Viidankalliot, jolloin maainesta muodostuu noin miljoona kiintokuutiometriä. Kallion louhinnan, murskauksen ja kuljetusten haitallisten vaikutuksien takia hankkeen toteuttamista esitetään vaihtoehdon VE2 pohjalta.

Alueen halki kulkee Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohto, voimala on kuitenkin tarkoitus liittää sähköverkkoon maakaapelilla Huittisten sähköaseman kautta.

Samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa hankealueelle on käynnistetty osayleiskaavan laatiminen.

Satakunnan Museo on lausunut hankkeen YVA-ohjelmasta 13.8.2024. Museo kävi lausunnossaan läpi hankkeen vaikutusalueella olevat arvokkaat kulttuuriympäristöt sekä maisema-alueet, eikä toista niitä enää tässä yhteydessä. Lausunnossaan museo huomautti, että vertailtavana olleet vaihtoehdot VE1 ja VE2 olivat varsin samankaltaisia ja niiden vaikutuksissa kulttuuriympäristöön ja maisemaan ei ollut käytännössä eroa. Museo esitti lausunnossaan, että hankealueen kulttuuriympäristöä koskevia lähtötietoja tulee täydentää mm. Satakunnan rakennusperintö 2005 ja 2023-aineistoilla. Museo huomautti, että hankkeen vaikutusten arviointi tulee olla kattavaa myös yhteisvaikutusten osalta ja havainnemateriaalin määrään ja laatuun tulee kiinnittää huomiota. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museo totesi, että alueella tullaan tekemään arkeologinen

selvitys. Museo huomautti, että koska kyseessä on aurinkovoimahanke, tulee inventoinnin maastotöiden olla tavallista kattavampia, koska maaperää tullaan todennäköisesti käsittelemään koko hankealueella.

YVA-ohjelman jälkeen hankealueella on toteutettu arkeologinen inventointi (Heilu Oy 2024) sekä maisemaselvitys (Sitowise Oy, 2024) sekä näkyvyysalueanalyysi ja havainnekuvat (Etha Oy, 2024).

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo pitää hyvänä, että alueella on toteutettu maisemaselvitys Museo kuitenkin huomauttaa, että sekä maisemaselvityksessä että YVA-selostuksessa on kulttuuriympäristön lähtötietojen osalta puutteita. Maisemaselvityksessä ei ole otettu huomioon Satakunnan rakennusperintö 2005 ja 2023-aineistoa. Esimerkiksi sivulla 19 olevassa kartassa (Kuva 4.1, YVA-selostuksessa kuva 14.1.) on esitetty ainoastaan maakunnallisesti merkittävä maisema-alueet, mutta ei kulttuuriympäristöjä, kuten RKY-alueen kanssa samannimistä, mutta rajaukseltaan hieman poikkeavaa *Raijalan kylä ja kulttuurimaisema*. Lisäksi kartalta puuttuvat muun muassa *Nanhian kulttuurimaisema*, *Loimijoen kulttuurimaisema*, *Mommolan kylä ja kulttuurimaisema*, *Vanha Pappila*, *Junttilan tila* ja *Käyrän tila*. Näitä maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä koskee Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) sekä Satakunnan maakuntakaava 2050 luonnoksessa sama suunnittelumääräys, kuin valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita sekä RKY-alueita. Nämä keskeiset tiedot tulee täydentää selostukseen sekä maisemaselvitykseen.

Kuten maisemaselvityksessä todetaan, hankealueen nykyisen maisemakuva tulee muuttumaan. *Paneelialueiden, huoltoteiden ja muiden rakenteiden kohdalta metsä kaadetaan. Maisematilaltaan sulkeutunut metsä muuttuu maisematilaltaan suurimmaksi osaksi puoliavoimeksi paneelialueeksi. Hankealueen rakentumisen jälkeen kulku alueella on rajoitettua ja paneelialueita tarkastellaan lähinnä niiden ulkopuolelta.* Selvityksen mukaan esimerkiksi Raijalan kylän RKY-alueelta tulee todennäköisesti muodostumaan näkymä hankealueelle Pelto-Laurilan pihan reunalta, mikäli hankealueen kaikki puut kaadetaan. Selvityksen mukaan 20 m puustoisien suojavyöhykkeen jättämisellä näkymää ei muodostu.

Satakunnan Museo näkee, että kaavaa laadittaessa hankealueen sisältä tulee varata riittävä suojavyöhyke suhteessa valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön sekä asutukseen nähden.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Satakunnan Museo huomauttaa, että hankealueella toteutettua arkeologista inventointia (Heilu Oy, 2024) ei ole toimitettu Satakunnan Museolle eikä selvitystä löydy myöskään YVA-selostuksen liitteistä. **Hankkeen vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ei näin ollen pystytä arvioimaan.**

Satakunnan Museo

Museonjohtaja (sij.) Akuliina Aartolahti

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/Johanna Rinne
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Minna Uusiniitty-Kivimäki
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä